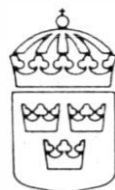

Motion till riksdagen

1987/88:Jo65

av Stina Gustavsson och Kersti Johansson (c)

med anledning av prop. 1987/88:165 om reglering
av priserna på jordbruksprodukter, m. m.

Mot.
1987/88
Jo65 – 69

Skall svensk mjölkproduktion vara småskalig och spridd över landet, eller skall strukturomvandlingen inom jordbruket fortsätta mot allt större enheter inom några få områden? Skall satsningar ske utifrån miljöhänsyn och värnandet om familjelantbruket, eller skall satsningar ske genom fortsatt koncentration utan miljöhänsynstagande med en orimlig prispress på jordbruket?

Med det förslag i propositionen om ett upphävande av tvåprissystemet inom animalieproduktionen finner vi ovanstående frågor berättigade.

Tvåprissystemet tillkom som ett instrument för att komma till rätta med ett besvärande och lönsamhetstryckande överskott. Detta skulle medfört en kraftig strukturomvandling och en omfördelning av mjölkproduktionen i landet från skogs- och mellanbygden till slättbygderna.

Mjölkproduktionen är ryggraden i "det heltidsverksamma jordbruket" i Småland. Några egentliga alternativ finns inte, även om satsningarna på landsbygdsutveckling ger ett antal nödvändiga komplement.

Det frivilliga tvåprissystemet har inte bara skapat, utan upprätthåller också marknadsbalansen på mjölkprodukterna. Det har visat sig vara ett mycket effektivt instrument för marknadsstyrning, ett instrument som andra länder visat intresse för och söker efterlikna. Dessutom stöder det de 30 000 heltidsbönderna som landsbygspolitikerna främst inriktar sig på.

Om systemet får vara kvar, vilket förordas av den stora majoriteten av Sveriges mjölkproducenter, kommer genom den naturliga avgången större produktionsutrymme att erhållas för övriga. Därigenom möjliggörs en successiv höjning av kvoterna och en generösare behandling av dem som anser sig ha blivit oriktigt behandlade och fått för liten kvot och i vissa fall högljutt kritiserat systemet. Härmed möjliggörs även inträde i systemet för dem som i dag står utanför samt för nyetablerade mjölkproducenter. Därmed skulle man mycket effektivt kunna anpassa produktionen till vad som vid varje tid motsvarar konsumtionen.

Inom gränsregleringen har marknadskrafterna ett stort spelrum. De har tack vare en relativt sett bättre ekonomi för spannmålsodling i slättbygden styrt mjölkproduktionen till skogs- och mellanbygden. I nuvarande mycket speciella läge är denna situation omkastad. Intresset för olika former av animalieproduktion är stort i slättbygden eftersom lönsamheten i spannmålsodlingen är dålig. Det finns på de större gårdarna många tomma ladu-

gårdar, som lätt kan tas i anspråk för mjölkproduktion. Utan tvåprissystemet blir det fritt spelrum för en förändring i denna riktning. Målet borde i stället vara att få fram nya intressanta alternativ i slättbygden, som etanolproduktion, fiberprojekt, energiskog osv.

Konstruktionen av tvåprissystemet har medfört betydande regionalpolitiska fördelar, bl. a. i bygder som Småland, där djurhållningen är en nödvändighet för att kunna upprätthålla det öppna landskapet som så många säger sig värna om.

Genom tvåprissystemet har näringen tagit sitt ansvar och begränsat produktionen. Överskott får dumpas på världsmarknaden, och förlusterna får producenterna bära själva.

Enligt vår uppfattning är en rimlig målsättning att tills vidare bibehålla tvåprissystemet med en ny kontrollstation i samband med resultatet av "Omställning 90". Riksdag och regering borde enligt vårt förmenande mer inrikta insatserna inom jordbrukspolitiken på spannmålsöverskottet i enlighet med vad vi framhållit i motionen.

Hemställan

Med anledning av vad i motionen anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ej nu avskaffa tvåprissystemet inom mjölkproduktionen.

Stockholm den 10 maj 1988

Stina Gustavsson (c)

Kersti Johansson (c)